

Eemnes

D66

Algemene Beschouwingen 5 november 2018

Ronde 1: Sociaal domein

Voorzitter,

De transities in het sociaal domein, de grote decentralisaties naar de gemeenten, kreeg zijn beslag met ingang van 2015. We staan nu op de drempel van 2019 en nu voor het eerst begint de transformatie zijn beslag te krijgen. Naast de constatering dat dit verschrikkelijk lang duurt en blijkbaar bij veel afdelingen op diverse gemeentehuizen en instellingen niet goed doordringt hoe ingrijpend het soms is als je zes weken moet wachten op een antwoord, is het op zichzelf goed dat in het sociaal domein nu gekeken wordt naar wat nodig en nuttig is, in plaats van strakke regeltjes die bepalen waar je recht op hebt. We zijn er nog lang niet, maar de oceaanstomer ligt eindelijk op een koers die ergens op lijkt. D66 is positief over de resultaten van het Jeugd en Gezinsteam en het zou ons wat waard zijn om zo'n werkwijze ook ingevoerd te krijgen rond maatschappelijke ondersteuning en in de uitkeringen.

We zijn er dus nog lang niet en ik zal u daar een voorbeeld van geven. Als je opgroeit in een gezin waarin je ouders op het minimum zitten, zou je natuurlijk graag willen leren zwemmen en met een vriendje of vriendinnetje op de turnclub of op voetbal willen gaan. Ik denk dat wij allemaal vermoeden dat dit gewoon kan. Misschien weten we niet precies of het geld daarvoor komt uit Klijnsma-gelden of dat het bijzondere bijstand heet, maar we vinden het denk ik allemaal een goede zaak dat zo'n basisschool-kind leert zwemmen en op zaterdag kan sporten.

Het kan alleen niet. Het kind moet kiezen: of op zwemles, of op turnen. Allebei kan niet. Voorzitter, je kunt je afvragen of degene die dit heeft opgeschreven doorheeft wat de bedoeling is van ons beleid. We willen dat iedereen meedoet. Als alle lagen van de bevolking door elkaar heen op tribunes zitten te klappen voor hun kinderen, is dat goed voor de samenhang en het begrip. Als er een generatie opgroeit die kansen heeft, onafhankelijk van de positie van de ouders op de sociale ladder, is dat eerlijk en rechtvaardig. Als kinderen leren zwemmen, voorkomt dat ongelukken met een afloop waar we niet over na willen denken.

Het is de bedoeling van ons beleid om te zorgen dat kinderen uit gezinnen waar geen geld is, niet hoeven te kiezen tussen de gymclub en de zwembad. Nu de praktijk nog. Ik hoop dat dit college de moeite wil nemen om al dit soort regeltjes eens uit te pluizen op ongewenste beperkingen. Want dit is maar een voorbeeld; er gaapt een enorme kloof tussen de ambities die we hier met elkaar uitwisselen, en de ervaringen van mensen in het dorp. En we mogen niet stoppen voordat die kloof gedicht is. De transformatie is ingezet; nu is het een kwestie van doorzettingsvermogen en ijver. Al die energie die nu gericht is op afwijzen, op fraudebestrijding, op formaliteiten, die energie moet gericht zijn op het grote achterliggende doel: zorgen dat mensen mee kunnen doen, kansen kunnen grijpen, hun leven op de rails krijgen. Ik wens het college daar veel succes mee en u heeft ons mee met alle voorstellen die de goede kant op gaan.

Ronde 2: Ruimte, wonen, openbaar gebied

Voorzitter,

Er is op sociale media al even een debat gaande over de constatering dat deze coalitie geen uitspraak doet over woningbouwlocaties ná de Zuidpolder, geen nieuwe inbreidingslocaties aanwijst (wat ook niet ons voorstel is), en zich verschuilt achter een verhoogd percentage sociale woningbouw.

Met dat laatste zijn we trouwens blij; het kost wat, maar de resultaten uit de Zuidpolder zijn er naar, dus we kunnen het ophoesten en dat moeten we dan ook maar doen. Blijft over de beperking van het aantal woningen wat deze raadsperiode wordt opgeleverd in de Zuidpolder: 120. Ik hoop dat het dit college niet lukt hierover een deal te bereiken met de marktpartijen en ik roep ze vanaf deze plek op hun huid duur te verkopen. Door de oogharen: als je het aantal huizen halveert, en je verhoogt het percentage sociaal van 25 naar 35, bouw je niet meer, maar een stuk minder sociale woningen. En dat valt in deze tijd niet uit te leggen. Als Eemnes geen bijdrage levert aan de opgaven waar we in de regio gezamenlijk voor staan, gaan mensen toch vraagtekens zetten bij onze bestuurskracht. Dus als Dorpsbelang roept dat we als gemeente zelfstandig moeten blijven, spelen ze met deze vertraging wel een erg gevaarlijk spel.

Goed nieuws is dat de coalitie gewoon doorgaat met het verduurzamen van de nieuwe, maar ook de bestaande woningen. Het is jammer dat het ministerie geen subsidie heeft willen vrijmaken voor Eemnes, maar dat doet niets af van de ambitie die wethouder Lankreijer namens het college aan de dag legt. Ik merk alleen wel op dat in plaats van een uitbreiding van de ambtelijke capaciteit, echt nodig om de doelen te realiseren, er een bezuiniging is ingeboekt. Wij zullen een motie indienen in tweede termijn om het college te verzoeken geld wat nu wordt gereserveerd voor het geval het Huis van Eemnes de doelstellingen uit hun begroting niet waarmaakt, in te zetten voor ambtelijke capaciteit voor een full time klimaatcoördinator. Er is natuurlijk altijd de kans aanwezig dat een nieuwe Stichting niet meteen waarmaakt wat op papier voor mogelijk is gehouden, maar de kans op meevaller is veel groter; doordat vacatures bij de BEL Combinatie lastig te vervullen zullen zijn, blijft hier en daar geld, en dus helaas ook resultaten, liggen.

Voorzitter, met betrekking tot verkeer wil ik toch nog eens in herinnering roepen dat de vorige raad heeft uitgesproken, dat de aanpak van de Laarderweg tot aan de Zuidersingel prioriteit moet krijgen. Ik vind het iets te gemakkelijk dat er twee miljoen wordt vrijgemaakt voor de Wakkerendijk, terwijl deze ambitie naar de achtergrond verdwijnt. Uit alle discussies die we over het GVVP gehad hebben, kwam nu juist het beeld naar voren dat en-en een mogelijkheid moest zijn waar het hele dorp vrede mee kon hebben. Ik hoop dat de vaste krachten in het college, en dat zijn er toch drie van de vijf, de moeite willen nemen om hiervoor te pleiten. En in de raad ook: het was tenslotte collega Bas Pouw die zich hier steeds hard voor heeft gemaakt. Met een miljoen moet je toch echt wel extra stil asfalt op de Wakkerendijk kunnen realiseren. De plaatjes die we tot nu toe gezien hebben laten jammer genoeg geen ruimte voor paarden naast het fietspad in plaats van er op; als alles min of meer zo moet blijven liggen moet de raad zich niet te arm rekenen.

Dan vragen we nog maar eens aandacht voor kunst in de openbare ruimte. Net zo belangrijk als het beschermen van de eigen cultuur en het erfgoed uit het verleden, is het toevoegen van nieuwe authenticiteit, nieuw eigen karakter, wat we nu kunnen doen.

De blik naar buiten en naar de toekomst mag niet ontbreken, en dat is helaas wel vaak het geval. Eemnes bouwt met de Zuidpolder een prachtige nieuwe wijk. We zijn vol lof, maar eerlijk is eerlijk: wat onderscheidt die wijk nou van Vathorst of de nieuwbouw in Landsmeer? Wat voegen we toe dat ooit de moeite waard wordt gevonden om te koesteren, zoals we nu respectvol omgaan met oude boerderijen en de slagen in het landschap? En wat bieden we de bewoners die nu hun intrek nemen in de wijk? De Zuidpolder is nu zo'n beetje half af en aan kunst is nog niets besteed, terwijl er wel geld gereserveerd wordt. De plannen waarvan we kennis hebben kunnen nemen stralen weinig artistieke ambitie uit. Een gemiste kans, maar u kunt er vanaf morgen alsnog mee aan de slag.

Concluderend voorzitter, kwalijk dat de coalitie jongeren, nieuwkomers en mensen die in een echtscheiding verwickeld raken, zo weinig kans op een een woning gunt; positief dat nog steeds wordt ingezet op verduurzaming van de bestaande woningen; en een aansporing om met betrekking tot kunst in de openbare ruimte met meer lef aan de slag te gaan. Dank u wel.

Ronde 3: Algemeen financieel beleid

Voorzitter,

Toen ik de begroting begon door te lezen, schrok ik een half uur later weer wakker. Ik feliciteer het college uiteraard met de sluitende begroting, maar wel zuinigjes, want het is een draak van een document. U weet dat het veel beter kan er was tijd. Er was dit jaar geen kadernota en het presidium was het unaniem eens met de logica dat de nieuwe coalitie tijd nodig had om de plannen te formuleren. Maar sinds dit college begon zijn er zes volle maanden verstreken en dan is het toch echt wel mogelijk om de beleidsvoornemens uit het coalitie-akkoord en collegeprogramma, te vertalen in de begroting. Alle wettelijke vereisten maken het sowieso een dik boekwerk, maar om aan het begin van elk programma even op te nemen welke ambities er zijn en wat die mogen kosten, is toch niet teveel gevraagd.

Droevig dieptepunt is de opsomming van servicenormen die u helemaal niet meet en blijkens een nagezonden memo ook niet gaat meten. Ik hoop toch echt niet dat we in de jaarrekening vrolijk vier jaar lang naar op niets gebaseerde groene vakjes hoeven kijken.

Misschien was het lastig om uw ambities te vertalen naar de begroting omdat er niet zoveel nieuwe ambities zijn? Alles ongeveer hetzelfde willen houden is ook een politieke opvatting waar je respect voor kunt hebben, maar benoem dat dan ook. Nu zitten we met een collegeprogramma waar oude beleidsvoornemens, deels als volop in realisatie, nog maar eens zijn opgenomen, aangevuld met nobele wensen over zaken waar we weinig invloed op hebben. Zeker als je er geen geld bijdoet, blijft zo'n programma steken in mooie woorden. Natuurlijk kun je ambtelijke capaciteit beter benutten en zijn er doorlopende budgetten waar je accentverschillen mee kunt bereiken. Maar dat betekent wel dat je er bovenop moet gaan zitten en helder voor ogen moet hebben wat je doelen zijn. Deze begroting bood een uniek moment om het dorp te laten weten wat de coalitie echt wil gaan doen, óók als dat vooral goed op de winkel passen is. Nogmaals, een politieke keuze waar je het mee eens of oneens kunt zijn; schaart u ons maar in de laatste categorie maar dat weet u.

Misschien is volgende kadernota een herkansing waar de coalitie gebruik van zal maken om in ieder geval helder te zijn over uw keuzes. Dan maakt u een enorme sprong vooruit, want dit boekwerk lijkt eerlijk gezegd nergens op. Onleesbaar, ontoegankelijk en ongeïnspireerd. U kunt echt beter en de inwoners verdienen beter.

Dan inhoudelijk. In twee slides wil ik u laten zien wat wij anders zouden doen:

- Niet de OZB verhogen met 2,5% als 1,4% het inflatiepercentage is
- Niet beukenootjes verstoppen in stiekeme reserves die u alleen achter de schermen deelt met de raadsleden
- Geld vrijmaken voor een eerste-hulp-bij-formulieren coach in het Huis van Eemnes
- Geld vrijmaken voor muziekles op alle basisscholen
- De afvalstoffenheffing niet sterk laten stijgen als je de inwoners vraagt naar Baarn te rijden, wat vanaf 2020 een sterke kostenreductie met zich meebrengt.

Uitgaven	Bedrag college	Alternatief
Stelpost niet gehaalde bezuinigingen Stichting Huis van Eemnes	100.000	0
Burgerpanel (bestaand abonnement research2evolve)	6.000	0
Lagere kapitaallasten door minder investeren, c.q. minder oppotten in reserve Zuidpolder	50.000	0
Geen 2,5% verhoging maar 1,4	0	20.000
Uitbreiding formatie klimaatbeleid	-25.000	25.000
Eerste hulp bij Formulieren in Huis van Eemnes	0	50.000
Subsidie muziekles op school	0	36.000
TOTAAL	131.000	131.000

Investerings	Bedrag college	Alternatief
Wakkerendijk, was 1.000.000	2.000.000	1.500.000
Meentweg 400.000	400.000	400.000
Parkeren bedrijventerrein	400.000	200.000
Braadkamp	300.000	180.000
Groen	440.000	440.000
Klim- en klautervoorzieningen	150.000	150.000
Geluidwerende voorziening	500.000	250.000
TOTAAL	4.190.000	3.120.000?
Verschil 1.070.000, structureel 50.000		

Voorzitter, politiek is keuzes maken. Dat is niet altijd makkelijk, je zou willen dat de bomen tot in de hemel reikten, maar dat doen ze niet. We hopen dat we de raad vandaag al kunnen overtuigen van nut en noodzaak van een fulltime klimaatcoördinator, waar in de sessie ook op gezinspeeld werd door de fractievoorzitter van Dorpsbelang. In een later stadium willen we een voorstel doen voor gesubsidieerd muziekonderwijs op scholen, maar als het college ons voor wil zijn: des te beter. Misschien dat we in het debat de coalitiepartijen kunnen overhalen om de lastenstijging te beperken tot de beloften in verkiezingstijd. Lukt dat niet, dan hebben we in ieder geval laten zien dat het kan en is het volgend jaar nieuwe ronde, nieuwe kansen. Dank u wel.